

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 11. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 14. december 2021

Tidspunkt: kl. 8.36

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Anne Valentina Berthelsen (SF), Anne Sophie Callesen (RV), Søren Søndergaard (EL), Christoffer Aagaard Melson (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Jens Rohde (KD).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen (S)

Jens Joel fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 16. december 2021

Det Europæiske Råd 16-17/12-21 – bilag 3 (fortroligt udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 16-17/12-21 – bilag 2 (fortroligt udkast til retningslinjer til konklusioner)

Det Europæiske Råd 16-17/12-21 – bilag 1 (fortrolig kommenteret dagsorden)
EUU alm. del (21) – bilag 144 (fortroligt fællesbrev vedr. migration)

Covid-19

Statsministeren: Covid-19 kommer til at være det dominerende hovedemne. Smittetallene er høje, landene indfører igen restriktioner af forskellig karakter, og omikron udfordrer os alle sammen. Vi ved ikke ret meget om den endnu, andet end at den er ekstremt smitsom. Derfor er fortsat vaccineudrulning i Europa helt afgørende, ikke mindst hvad angår tredje stik.

Jeg forventer en diskussion om EU's bidrag til den globale adgang til vacciner. Danmark har doneret mere end fire millioner vaccinedoser i år, primært til Afrika. I november øgede vi måltallet for en samlet dansk vaccinedonation til ti millioner vaccinedoser. Vi er store bidragsydere på den front.

Jens Rohde: Vaccinepligt ser ud til at blive indført i en række lande. Der er vaccinepligt for ældre i Grækenland, og det bliver højst sandsynligt også indført i Østrig og Tyskland. Hvordan vil man i disse lande stille sig over for lande, som ikke har vaccinepligt? Risikerer vi at blive betragtet som højrisikolande? Vil vaccinepligt i al almindelighed blive drøftet, al den stund at Ursula von der Leyen har meddelt, at man er nødt til at tage diskussionen på EU-plan?

Søren Søndergaard: Omikron viser med al ønskelig tydelighed nødvendigheden af at insistere på, at ingen er sikre, før alle er sikre. Vacciner skal ud til hele verden. Det er flot, at Danmark vil donere

10 millioner vacciner, men det bekymrer mig, når ministeren siger, at vi er store bidragsydere. Det viser, hvor katastrofal situationen med vaccineudrulning er. Hvor stor er statsministerens tålmodighed? Vi står i en situation med en mutation, som er ganske alvorlig i sit omfang, og havde den været lige så alvorlig i sin dødelighed, havde det været en total katastrofe. Hvordan man har tænkt sig at diskutere det på topmødet? Det, man har gjort indtil nu, har ikke virket, uanset hvor fint det isoleret er, at man giver millioner af doser.

Statsministeren: Det er korrekt, at vaccinepligt diskuteres i en række lande samt i Kommissionen. Man kan ikke afvise, at det vil føre til skærpede restriktioner for indrejse fra et land uden vaccinepligt. Jeg tror ikke, det vil få betydning for Danmark som helhed, men det kan muligvis få betydning for de danskere, som ikke ønsker at lade sig vaccinere – her taler jeg ikke om dem, der er undtaget af andre årsager, for det vil man altid kunne tage hensyn til.

Jeg tør ikke konkludere på omikrons farlighed endnu. Danmark og EU har doneret mange vacciner. Men vi oplever ikke bare problemer med produktion og kapacitet, men også vaccinemodstand. Der mangler i øvrigt infrastruktur i udviklingslandene til at få givet vaccinerne. Derfor er den danske strategi ikke blot at donere vacciner, men også at understøtte infrastrukturen, så man kan anvende de vacciner, man modtager. Det er vigtig læring, da dette ikke vil være den sidste pandemi, verden vil opleve.

WHO's målsætning om, at 70 pct. skulle være vaccineret inden sommeren 2020, lykkedes. Produktionen er sat op, og vanskelighederne med vaccineudrulning handler som sagt også om mange andre ting. Det er fake news, at det udelukkende drejer sig om kapacitetsproblemer, og det underminerer troværdigheden af vaccinerne.

Jens Rohde: Jeg forstår heller ikke vaccinemodstanden, eller den trang, som visse har, til at underminere myndighederne, som vi jo ser mange steder. Vi har alle sammen et ansvar for at sikre, at der er tillid til myndighederne – ellers får vi aldrig rullet vacciner ud i det omfang, som er nødvendigt. Jeg er meget enig med statsministeren og tak for modet til at stå op for det synspunkt. Det er jo ikke lige velset alle steder.

Energipriser

Statsministeren: Det bliver nok en lidt kortere diskussion denne gang. Der er siden mødet i oktober lavet foreløbige analyser af kvotehandelsystemet og energimarkedets funktion, og de har ikke fundet det, man kalder strukturelle udfordringer med markedets indretning. Jeg forventer derfor en kort statusdrøftelse nu, og at vi kan drøfte energipriserne grundigere til foråret, når de endelige markedsanalyser ligger klar.

Jens Rohde: Dette bliver ikke en let diskussion. Med stigende energipriser og inflation øges fattigdommen. Er der diskussioner om, hvorvidt det skal håndteres på europæisk plan, eller er det et rent nationalt anliggende? Det er en alvorlig situation – det er sådan noget, som gule veste er lavet af. Jeg vil gerne stille det kætterske spørgsmål, om nogle af vores klimatiltag har stor effekt på energipriserne? Der skal være en balance, så vi sikrer, at folk er med i klimaomstillingen og ikke lige pludselig vender sig imod den.

Søren Søndergaard: Jeg er ligesom Jens Rohde bekymret for den øgede fattigdom som følge af de stigende energipriser. Jeg har dog den opfattelse, at grøn energi ikke er problemet, men at grøn energi er løsningen. Men hvordan vil man imødegå den fattigdom?

Katarina Ammitzbøll: De stigende energipriser er ikke et forbigående fænomen. Hvorfor bliver det kun en kortere diskussion?

Statsministeren: Det er korrekt, at mange familiers råderum ædes af inflation og stigende energipriser, og nogle familier vil være hårdere ramt end andre. Nogle ønsker, at det skal være et europæisk anliggende, men jeg vil anbefale, at man lader det være et nationalt anliggende.

Nogle mener, at de stigende energipriser giver anledning til at slække på den grønne omstilling. Jeg mener ikke, at den grønne omstilling er udfordringen her, men vores afhængighed af fossil energi, f.eks. naturgassen. Det er i øvrigt et geopolitisk og sikkerhedspolitisk problem, da vi stadig importerer en stor mængde russisk gas til Europa, hvad jeg ikke mener, vi burde gøre.

Jens Rohde: Jeg vil lige understrege, at jeg har ikke noget ønske om at skrue ned for ambitionerne for vores klimaaftale og klimaforpligtelser. Men jeg er bange for, at det kan blive brugt politisk, så opbakningen blandt befolkningen vil dale, fordi folk ikke kan betale deres regninger.

Udenrigs- og sikkerhedspolitik

Statsministeren: Vi skal drøfte, hvordan vi fra europæisk side kan tage et større ansvar for egen sikkerhed. Fokus vil især være på arbejdet med det strategiske kompas, som skal sætte retningen for EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik de næste 5-10 år. Vi forventer at vedtage kompasset til marts næste år.

Vi vil fra dansk side lægge vægt på, at vi skal være robuste. Vi skal styrke indsatsen over for nye trusler, herunder hybrid- og cybertrusler. Der er behov for, at vi tager et større ansvar for vores egne nærområder. Visse områder, der ikke tidligere var sikkerhedspolitiske, er blevet det, såsom kritisk infrastruktur.

Det transatlantiske er fundamentet for vestens tryghed og sikkerhed. Det er vigtigt, at enhver europæisk diskussion om sikkerhedspolitik er i tråd med NATO's linje, så vores samlede forsvar og geopolitiske placering styrkes.

Søren Søndergaard: Det strategiske kompas kommer til at definere EU's politik i mange år fremover, så det kræver grundig diskussion i medlemslandene. Hvis det allerede skal vedtages i marts, skal der gang i diskussionen. Hvordan skal processen foregå i Danmark?

Katarina Ammitzbøll: Det er vældig interessant, hvis rettigheder også bliver en del af sikkerhedspolitikken. Vil statsministeren knytte nogle flere ord til det?

Statsministeren: Jeg vil tro, at det strategiske kompas hører under Udenrigsministeriets ressort. Det har jo en lidt anden karakter end almindelige forhandlingsoplæg, da det kan have vidtrækkende konsekvenser, så man må tilrettelægge arbejdet, som udvalget finder det rigtigst at gøre, og så der er tid til at tage diskussionerne.

Migration

Statsministeren: Vi skal følge op på vedtagne konklusioner om eksterne aspekter af migration. Derudover skal vi diskutere situationen med Belarus og behovet for at styrke de ydre grænser.

Jeg har forud for mødet sammen med en række kollegaer taget initiativ til et brev til kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd, hvor vi beskriver, at der er brug for mere gennemgribende og nytænkende løsninger på migrationsudfordringen. Vi har brug for flere partnerskaber, mere fokus på tilbagesendelse, en større indsats via migrationsruterne samt en gennemgribende reform af hele systemet. I brevet har vi også lagt vægt på spørgsmålet om finansieringen af fysiske grænsebarrierer, så det ikke er den enkelte frontstat, der står med ansvaret.

EU/Afrika-topmødet

Statsministeren: Vi skal forberede topmødet, som finder sted i februar.

Belarus, Ukraine og Rusland

Statsministeren: Det er positivt, at situationen i Belarus er mere stabil. Der er gjort et rigtig fint diplomatisk arbejde både fra enkelte medlemslande og EU's institutioner, som bl.a. har fået stoppet flyvningerne fra Minsk. Der er vedtaget nye sanktioner, og Danmark bør bakke op om yderligere sanktioner.

Diskussionen kommer også i høj grad til at handle om situationen i og omkring Ukraine. Den russiske militære opbygning er dybt bekymrende, og enhver form for indtrængen i Ukraine skal selvfølgelig få alvorlige konsekvenser for Ruslands forhold til vesten. Det skal stå meget klart for Putin og Kreml, at det vil få massive politiske og økonomiske omkostninger, hvis man gør noget af det, vi kan frygte.

Jens Rohde: Det skal have alvorlige konsekvenser for Rusland, hvis de går ind i Ukraine. Sanktionerne mod Rusland ved invasionen af Krim har vist sig ikke at have nogen effekt. Har man drøftet, hvilke sanktioner man vil benytte sig af?

Katarina Ammitzbøll: Jeg mødtes med folk fra Belarus i går, som beretter, at sanktionerne ikke virker, og at man burde lukke veje ind til Polen og lukke muligheden for at eksportere til EU. Rusland eksporterer også meget til EU, men den er lidt sværere at stoppe. Går man videre end at tænke på de personlige sanktioner, så man kan indføre sanktioner med større effekt?

Statsministeren: Der er kommet et forslag til en skærpet konklusionstekst, hvor det nu understreges, at en invasion af Ukraine vil have massive konsekvenser. Jeg tror, Kommissionen vil komme med anbefalinger og indstillinger til, hvad vi gør, såfremt situationen eskalerer yderligere. Danmark er ét af de lande, der presser på for, at man forbereder sig, men man kan jo ikke begynde at sanktionere, før man ved, hvad man sanktionerer.

Hvad angår Belarus er jeg villig til at diskutere, om vi har behov for hårdere sanktioner.

Eurotopmøde

Statsministeren: Det vil være en kort drøftelse. Allerede i morgen er der endnu et topmøde med de østlige partnere, Armenien, Aserbajdsjan, Georgien, Moldova og Ukraine. Her forventer jeg en fælles erklæring om de overordnede ambitioner for samarbejdet. Der er generel opbakning fra EU til fortsat langsigtet engagement i regionen, selvfølgelig med fokus på de nødvendige reformer.

Mødet sluttede kl. 9.07.